

Gemeente: Borne

Datum: 09-December-2025

Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AO MDA	Ambtelijk overleg milieu, duurzaamheid en afval
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPA	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
CLV	Continu leren en verbeteren
CMP	Circulair Materialenplan
DB	Dagelijks Bestuur
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
I&O	Innovatie en ontwikkeling
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IBP-VTH	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
KC	Kwaliteitscriteria
KIS-VTH	Kennisinfrastructuur VTH
KPI	Kritieke Prestatie Indicator
Lbv	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties
LHSO	Landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht
KRW	Kaderrichtlijn Water
Mba	Milieubelastende activiteit
MER	Milieueffectrapportage
MIA	Multidisciplinaire integrale actie
MMA	Meld Misdaad Anoniem
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OBAS	Olie- en benzineafscheider
ODNL	Omgevingsdienst Nederland
OD Twente	Omgevingsdienst Twente
OM	Openbaar Ministerie
PDC	Producten- en dienstencatalogus
PHO	Portefeuillehoudersoverleg
REV	Register externe veiligheid
RIEC	Regionale informatie- en expertisecentrum
RPI	Risicoprioriteringsinstrument
SPUK THE	Specifieke Uitkering toezicht en handhaving energiebesparingsplicht
SWF	Samenwerkingsfunctionaliteit
TVS	Twentse Vergunningenstrategie
U&H	Uitvoering en handhaving
UVP	Uitvoeringsprogramma
Standaardtaken	Het milieu brede takenpakket dat door de OD Twente wordt uitgevoerd
VTHA	Vergunningen, toezicht, handhaving en advies
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WPM	Werkgebonden personenmobiliteit
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen

Inhoud

Begrippen- en afkortingenlijst 2

1. Inleiding 4

1.1. Het uitvoeringsprogramma 4

1.2. Scope van het programma 4

2. Terugblik en ontwikkelingen 5

2.1. Terugblik 2025 5

2.2. Thematische ontwikkelingen 6

2.3. Organisatorische ontwikkelingen 7

3. Doelen en prioriteiten 10

4. Programma 14

4.1 Programma Vergunningen 14

4.2 Programma Toezicht & Handhaving 15

4.3 Programma Advies 17

5. Projecten 19

5.1 Regionale projecten 19

5.2 Lokale projecten 25

6. Ketenpartners 27

7. Afwijkingen en risico's 28

Bijlage 1: Coördinatie en beleid primair proces 29

Bijlage 2: Werkvoorraad Wabo 31

1. Inleiding

Voor u ligt het uniforme jaarprogramma van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA) voor alle gemeenten in de regio Twente en de provincie Overijssel. De verplichting om jaarlijks de uitvoerings- (vergunningverlening, toezicht en advies) en handhavingsstrategie uit te werken in een uitvoeringsprogramma (UVP), staat omschreven in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit. Dit UVP 2026 is opgesteld op basis van de uitgangspunten van de Omgevingswet. Dit programma geeft de (milieu)taken weer, zoals deze in 2026 door de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) worden uitgevoerd voor de Gemeente Borne.

1.1. Het uitvoeringsprogramma

Het UVP 2026 is gebaseerd op het uniforme VTH-beleid Twente inclusief Nadere uitwerking. In 2022 is het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid vrijgegeven door het portefeuillehoudersoverleg (PHO). Na vaststelling van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO), is in 2023 het geactualiseerde VTH-beleid aangeboden aan alle bevoegde gezagen ter vaststelling in de eigen colleges. Inmiddels is het nieuwe regionale VTH-beleid door alle bevoegde gezagen vastgesteld.

De cijfermatige raming voor het UVP 2026 gaat volledig uit van de vigerende producten- en dienstencatalogus (PDC Omgevingswet). Er is nog altijd enige resterende werkvoorraad vanuit de oude wetgeving (PDC Wabo). Dit betreft voornamelijk langlopende (vergunning)trajecten gerelateerd aan de stikstofproblematiek. Deze werkvoorraad wordt separaat in Bijlage 2 weergegeven en komt niet terug in de prognose voor komend jaar. Het doel is om deze oude werkvoorraad de komende jaren volledig weg te werken.

De prognoseaantallen vanuit de PDC Omgevingswet zijn gebaseerd op de periodieke rapportages ter monitoring van de uitvoering van het jaar 2025. Voor het UVP 2026 zijn op basis van ervaringscijfers nieuwe kengetallen opgesteld voor de producten onder de PDC Omgevingswet. Binnen deze kentallen zit een opslag voor directe werkzaamheden: clusteroverleg, begeleiding van trainees, werkverdeling en team admin. Deze nieuwe kengetallen vormen de cijfermatige basis voor de standaardparagraaf voor uniforme milieuleges.

De basis van dit UVP 2026 is uniform, welke vervolgens nader wordt uitgewerkt voor de individuele partners. Conform de basisafspraken zoals benoemd in het VTH-beleid Twente, is het voor deelnemers mogelijk op onderdelen lokaal maatwerk aan te brengen om eigen beleidsambities te realiseren. Dit dient gerealiseerd te worden binnen de gezamenlijke basisafspraken en boven een minimale ondergrens. Complementair aan deze lokale programma's, wordt het Twents UVP 2026 bestuurlijk voorgelegd via het PHO. Hierin staan opgaven beschreven die voor het geheel van Twente relevant zijn. Bestuurders worden zo beter in staat gesteld om te sturen op Twentse prioriteiten en projecten.

Partners die hebben bijgedragen aan het opstellen van dit programma zijn de veertien Twentse gemeenten, de provincie Overijssel, de Veiligheidsregio Twente, betrokken waterschappen en de OD Twente. Het is een gezamenlijke ambitie om strategische samenwerking met deze partners de komende jaren verder te versterken. Dit geldt ook voor samenwerking met andere relevante ketenpartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie (OM), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

1.2. Scope van het programma

De basis van het UVP 2026 wordt gevormd door de taken die door de OD Twente worden uitgevoerd. In Twente gaat het om het basistakenpakket, welke is uitgebreid tot het zogenaamde 'standaardpakket'. Daarnaast maken enkele bevoegde gezagen ook gebruik van zogenaamde facultatieve taken. Dit programma heeft betrekking op het jaar 2026, waarbij de uitvoering en handhaving (U&H-werkzaamheden) gedurende het jaar wordt gemonitord en waarover in het voorjaar en najaar wordt gerapporteerd via monitoringsrapportages. Na afloop van het jaar wordt middels het Jaarverslag VTHA geëvalueerd of de geplande werkzaamheden en de geprioriteerde beleidsdoelstellingen uit het UVP 2026 zijn behaald.

2. Terugblik en ontwikkelingen

De OD Twente heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een betrouwbare en professionele dienst die haar partners ondersteunt met de uitvoering van milieutaken. Desondanks vindt de organisatie het belangrijk om niet stil te staan. De OD Twente nadert een volgende fase, waarbij de nieuwe koers is uitgezet via een toekomstvisie. De belangrijkste uitgangspunten waaraan de OD Twente de komende jaren wil werken zijn robuustheid, uniformiteit, datakwaliteit, informatiedeling, samenwerking, outcome en innovatie. In dit hoofdstuk wordt teruggeblikt op vorig jaar en worden de belangrijkste ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op het UVP 2026.

2.1. Terugblik 2025

Toekomstvisie 2030+
Het jaar 2025 heeft zich voor de OD Twente gekenmerkt door veel verandering, maar met een duidelijke nieuwe stip aan de horizon. In september heeft een directeurswisseling plaatsgevonden. De voormalige directeur heeft een stevige basis gelegd voor de organisatie en is met welverdiend pensioen gegaan. Om de open werkcultuur, korte lijnen en vertrouwen bij de partners te borgen, is besloten om de nieuwe directeur intern te werven. Dit traject is succesvol doorlopen, evenals interne werving voor twee nieuwe managers. De OD Twente is een dynamische organisatie, die kansen durft te geven aan haar medewerkers om zich te ontwikkelen en door te groeien. Door deze cultuurborging is uitvoering gegeven aan één van de aanbevelingen van het visitatierapport die is uitgevoerd door collega-omgevingsdiensten.

Een andere aanbeveling vanuit de visitatie is het opstellen van een toekomstvisie. Op 11 juli 2025 is de ‘Toekomstvisie OD Twente 2030+’ bestuurlijk vastgesteld, welke wordt uitgewerkt in een strategische agenda. Het hoofddoel van de organisatie blijft om te werken aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Om hieraan een optimale bijdrage te leveren in een complexe maatschappij met grote transitieopgaven, is gekozen om de komende periode prioriteit te geven aan een beperkt aantal uitgangspunten. Het belangrijkste uitgangspunt is de concentratie van milieutaken, wat bijdraagt aan robuustheid, efficiëntie, kwaliteit en uniformiteit. Andere relevante uitgangspunten zijn proactieve (beleids)advisering, strategische samenwerking, ontwikkeling naar een kennisknooppunt, het verankeren van innovatie en outcomegericht werken.

Projectmatig werken
Een belangrijk ontwikkelpunt, is om planmatiger, gestructureerder en meer datagedreven te werken. Hiervoor is afgelopen jaar de basis gelegd door de herinrichting van projectmatig werken. Vanuit deelnemers werd in toenemende mate de omvang en aard van projecturen bevraagd. Hierop heeft een opschoonactie plaatsgevonden, waarbij een groot aantal oude projecten is gesloten. Tegelijkertijd is aan de hand van heldere definities een nieuwe rapportagesystematiek opgesteld. Hierbij zijn enkele algemene urenposten elders ondergebracht en apart inzichtelijk gemaakt (zie Bijlage 1). Deze gewijzigde systematiek is geïmplementeerd in dit UVP 2026, wat moet leiden tot verbeterde prognoses en meer transparante bij de monitoring.

Per 1 januari 2026 zal ook voor het eerst worden gewerkt met zogenaamde ‘projectformulieren’. Dit zorgt ervoor dat toekomstige projecten enkel kunnen worden aangemaakt door een beperkt aantal personen in de organisatie via een formeel vastgestelde procedure. Ook is het middels ‘projectformulieren’ mogelijk om koppeling aan te brengen tussen een project en gerelateerde zaken. Dit creëert meer structuur, inzicht en overzicht, wat moet leiden tot meer transparantie en vertrouwen. De basis is in 2025 gelegd, maar in 2026 zal de nieuwe werkwijze verder worden geborgd. Hierbij moeten interne werkinstructies, processen, communicatie en sturing doorlopend worden bijgeschaafd.

Arbeidsmarkt
Sinds 2024 werkt de OD Twente met een ruimere begroting en daarmee een grotere formatie. Dit heeft de afgelopen jaren geleidt tot meer vacatureruimte. Zowel gemeenten en de provincie ervaren krapte op de arbeidsmarkt, waarbij de Twentse overheden elkaar in toenemende mate beconcurreren. Dit geldt ook voor de OD Twente, waarbij het grootste knelpunt momenteel zit in de bezetting van toezichthouders en buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's). Toch heeft de organisatie vacatureruimte de afgelopen jaren naar behoren kunnen vervullen. Dit komt onder andere door proactieve initiatieven, zoals een

arbeidsmarktcampagne en het interne traineeprogramma. De schaarste op de arbeidsmarkt zal echter een voortdurende uitdaging blijven. Dit neemt toe naarmate de meer ervaren en specialistische medewerkers natuurlijk uitstromen.

2.2. Thematische ontwikkelingen

Taskforce stikstof
Naar aanleiding van de uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 over de wijze waarop intern salderen mag worden betrokken bij de besluitvorming omtrent stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, is binnen de OD Twente een taskforce stikstof opgericht. Deze taskforce bepaalt de communicatie richting verschillende doelgroepen, monitort de impact op de werkvoorraad en stemt af met andere partners over hun standpunt en werkwijze. Het Dagelijks Bestuur (DB) is hier nauw bij betrokken.

Recentelijk is in afstemming met de provincie Overijssel en de OD IJsselland, een advieslijn vastgesteld die aansluit bij de uitspraak van de Raad van State. Deze lijn is van toepassing op mer-beoordelingen, aanvragen voor een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit (Mba) en op planprocedures. De advieslijn is inmiddels gedeeld met de accounthouders van de Twentse gemeenten. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het aspect stikstofdepositie geen belemmering of knelpunt hoeft te vormen bij het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning Mba.

Energie en duurzaamheid
Energie en duurzaamheid is afgelopen jaren een speerpunt van de OD Twente geworden waarbinnen steeds meer aandacht is voor circulariteit. Via een overkoepelend projectplan ‘Energie en Duurzaamheid 2022-2026’ zijn verschillende deelprojecten gebundeld, namelijk:

- Derde ronde van Rijksinitiatief ‘Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht’
- Provinciaal initiatief ‘Subsidieregeling Intensiveren Energietoezicht’
- Rijksinitiatief ‘Specifieke uitkering Toezicht Handhaving Energie’ (SPUK THE)

De SPUK-regeling voorziet in een nieuwe financiële stimulans om dit thema de komende jaren definitief te verankeren. Het is belangrijk te benadrukken dat deze regeling voorziet in een inzet naast de reguliere uitvoeringstaken, waarbij sprake is van een afzonderlijke financiering. Om recht te blijven houden op de SPUK THE is een voorwaarde dat de partners van de OD Twente ook zelf middelen inbrengen (cofinanciering).

In 2024 is gestart met het bezoeken van onderzoeksplichtige bedrijven. Dit zijn bedrijven die meer dan 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m3 gas verbruiken per jaar. In 2025 zijn deze werkzaamheden uitgebreid, waarbij de ingediende onderzoeksrapportages inhoudelijk worden beoordeeld. Momenteel loopt het project op koers. Deze projectmatige aanpak loopt aankomend jaar door. Planning en verantwoording over deze werkzaamheden vindt separaat plaats buiten dit uitvoeringsprogramma.

Werkgebonden personenmobiliteit
Per 1 juli 2024 is het ‘Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit’ (Besluit WPM) in werking getreden. Hiermee krijgen organisaties met 100 of meer werknemers een jaarlijkse rapportageplicht rondom zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. Het doel is het terugdringen van CO2-emissies vanuit WPM. U&H-taken rondom deze nieuwe rapportageplicht zijn verplicht als basistaak belegd bij omgevingsdiensten.

Het afgelopen jaar zijn door het rijk geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld, waardoor deze toezichtstaak niet is opgepakt. Vanaf 2026 zijn hiervoor extra middelen opgenomen in de begroting, wat inhoudt dat komend jaar toezicht wordt gehouden op de eerste WPM-rapportages tot en met 30 juni 2025. Zowel gemeenten, provincies en de omgevingsdiensten moeten ook zelf voldoen aan deze rapportageplicht. Om een voorbeeldfunctie te vervullen, zullen omgevingsdiensten daarom elkaar administratief gaan controleren. Vervolgens worden de gemeenten in de desbetreffende werkgebieden gecontroleerd, voordat de overige organisaties worden onderworpen aan eenzelfde soort controle.

De OD Twente zal zich komend jaar in het kader van WPM voornamelijk richten op de onderlinge controles van omgevingsdiensten en gemeenten. Daarmee zal ervaring worden opgedaan met deze nieuwe wetgeving.

Eventueel resterende capaciteit zal worden ingezet op communicatie richting rapportageplichtige organisaties en de controle hierop.

Milieuleges
Vanwege de grote diversiteit tussen bevoegde gezagen over hoe milieuleges zijn opgenomen in de huidige legesverordeningen, is in gezamenlijkheid tussen de OD Twente en haar deelnemers besloten om voor komend jaar een uniforme milieulegesparagraaf op te stellen met een externe partij. In april is de rekentool voor uniforme leges opgeleverd met een vertaling naar een concrete milieulegesparagraaf. De prognosecijfers en tijdsbesteding zijn in juli definitief gemaakt en dienen als uitgangspunt voor de kengetallen in dit UVP 2026.

De uitkomsten zijn gedeeld met de accounthouders. Hierbij worden de deelnemers opgeroepen om de legesparagraaf ongewijzigd vast te stellen, voor zover mogelijk. Hierdoor blijft een zo zuiver mogelijke koppeling bestaan met onze PDC Omgevingswet en het UVP 2026. De hoogte van de leges blijft een afweging voor colleges, raden en staten. Nadat de legesverordeningen voor 2026 zijn vastgesteld, moeten nadere werkafspraken, processen en instructies worden gemaakt rondom het doorrekenen, heffen en innen van de milieuleges. Dit wordt gezamenlijk opgepakt via een separaat vervolgtraject.

2.3. Organisatorische ontwikkelingen

Omgevingsadvies
De omgevingsadviseurs zijn het afgelopen jaar bezig geweest om het landelijk traject '*anders werken*' onder de Omgevingswet nader vorm te geven. Dit vraagt om een verandering in houding en gedrag bij betrokken partijen rondom VTHA-werkzaamheden. Het gaat daarbij verder dan enkel adviseren over milieuregels bij omgevingsplannen, deelname aan omgevingstafels en het beantwoorden van ad-hoc vragen. Advisering moet structureel worden geborgd in de regionale beleids- en uitvoeringscyclus, waarbij de OD Twente in alle fasen wordt betrokken. Deze conclusie sluit aan bij het rapport van de ILT: *'Onderzoek naar de adviesfunctie door omgevingsdiensten'*. In 2026 wordt *Anders werken* bestuurlijk en ambtelijk verder ingericht.

Daarnaast zetten de omgevingsadviseurs in op het adviseren om milieuregels goed in de omgevingsplannen te verwerken. De gemeente Enschede heeft gevraagd om hierin mee te denken. Ook is binnen de Twentse gemeenten de Brabantse SPRONG-aanpak geïntroduceerd, waardoor gezamenlijk kan worden gewerkt aan een uniforme opname van milieuregels in omgevingsplannen. Vanuit de OD Twente is er de bereidheid om via een SPRONG-project het milieu in alle gemeentelijke omgevingsplannen een goede plek te geven.

Robuustheid
Vanuit pijler 1 van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) moeten omgevingsdiensten per 1 april 2026 voldoen aan de robuustheidscriteria. Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van burgers, de leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Vanuit deze opgave zijn kritische prestatie-indicatoren (KPI's) opgesteld. Voor het bepalen en bereiken van robuustheid dienen deze in samenhang te worden toegepast.

Het standpunt van het Algemeen Bestuur (AB) is een robuuste regionale OD op Twentse schaal. Om dit te bereiken is door het AB een plan van aanpak vastgesteld om te voldoen aan de robuustheidscriteria. Verantwoording over de voortgang vindt plaats aan het AB, welke vervolgens rapporteert over de voortgang aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Eind juni 2025 is de tweede voortgangsrapportage ingediend. Net als bij de beoordeling van de eerste voortgangsrapportage is uitgesproken dat het aannemelijk is dat de OD Twente per 1 april 2026 voldoet aan alle robuustheidscriteria. De OD Twente voldoet momenteel aan elf KPI's. Van de overige vijf KPI's is het aannemelijk dat per 1 april 2026 zal worden voldaan:

1. De directeur heeft volledig mandaat (vaststellen modelmandaat)
2. Er wordt voldaan aan de vigerende kwaliteitscriteria (KC 3.0)
3. Er is een opleidingsprogramma
4. Er is voldoende opleidingsbudget
5. Er is een businessintelligence strategie.

Het resterende rapportagemoment is 15 april 2026 (eindrapportage).

Kerngroep en VTHA-beleidscyclus
Door het interbestuurlijk toezicht (IBT) zijn vanuit het Jaarverslag 2024 en UVP 2025 verbeterpunten meegeven aan de OD Twente. Twee hebben betrekking op het inzichtelijk maken en doorontwikkelen van regionale beleidsdoelen, inclusief de bijbehorende indicatoren en streefwaarden. Een ander verbeterpunt is om beter inzicht te geven in de werking van het dynamische risicoprioriteringsinstrument (RPI) en de Twentse Vergunningen Strategie (TVS). Ook moet de inzet van de OD Twente, nu vaak gemeten in output, beter vertaald worden naar maatschappelijke meerwaarde (outcome). Het laatste verbeterpunt heeft betrekking op het actualiseren van vergunningen, waarvoor komend jaar capaciteit wordt gereserveerd.

Door de nieuwe impuls voor de kerngroep met een nieuwe voorzitter en secretaris, zal komend jaar extra aandacht worden besteed aan de IBT-verbeterpunten. Het is het doel om op termijn het regionale beleid gezamenlijk te actualiseren. Hierbij zullen doelen, indicatoren en streefwaarden nader worden uitgewerkt en verfijnd. Voorafgaand zal begin 2026 het vigerende beleid worden geëvalueerd. Ook het RPI en TVS worden komend jaar opgeleverd, waarbij de resultaten worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale beleid.

Risicogericht werken
In 2025 is het RPI verder geactualiseerd, waardoor de afstemming op datakwaliteit bij de OD Twente sterk verbeterd is. Hierdoor kan in 2026 het RPI als vergelijkingsmateriaal met het oude planningsproces gebruikt worden. De informatie die hieruit verkregen wordt, zal verder gebruikt worden voor het optimaliseren van het RPI. Dit is een continu proces, waarbij diverse medewerkers actief zijn betrokken bij de verdere inrichting. Daarnaast wordt er gewerkt aan het verbeteren van de interne datakwaliteit, wat de werking van het RPI ten goede komt. Inmiddels wordt het RPI al ingezet ter ondersteuning van het huidige planningsproces.

Daarnaast introduceert de OD Twente risicogericht werken binnen Team Vergunningen. De opgeleverde Landelijke Vergunning Strategie is vertaald naar een Twentse variant. Deze TVS is in 2025 ambtelijk opgeleverd en maakt inzichtelijk met welke diepgang vergunningsplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige activiteiten worden getoetst. Na oplevering wordt getest hoe de werking is en of er nog kleine aanpassingen wenselijk zijn.

Zowel het RPI en de TVS dienen als katalysator om risicogericht-, maar ook meer datagedreven te werken. Medewerkers vanuit de gehele organisatie worden namelijk medeverantwoordelijk voor de prioritering van hun eigen werk. Na oplevering van het RPI en TVS, zullen beiden als strategieën worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale VTHA-beleid. De partners zullen hierbij vooraf worden betrokken, middels het vaststellen van een gezamenlijk ambitieniveau.

Innovatie- en ontwikkeling
Afgelopen jaar is de Innovatie- en Ontwikkelagenda (I&O-agenda) vastgesteld door het AB. Deze agenda bevat de strategische koers en centrale thema's waarop de OD Twente zich de komende jaren wil richten. Tevens biedt het een kader waarbinnen innovatieprojecten worden ontwikkeld, geëvalueerd en opgeschaald. Op basis van de agenda is gestart met het uitwerken van het I&O-programma, om zo invulling te geven aan de strategische doelen en deze te vertalen naar acties per thema, jaar en team.

Om de uitvoering van de I&O-agenda in goede banen te leiden, is het I&O-Kompas opgericht. Dit is een werkgroep met afgevaardigden uit alle delen van de organisatie en accounthouders. Hier wordt gezamenlijk gekeken welke innovatieve projecten mogelijk zijn, welke opgepakt kunnen worden, wie wanneer betrokken is, en welke ondersteuning nodig is vanuit andere disciplines. Het Kompas bewaakt de samenhang tussen projecten, zorgt voor een gedeeld overzicht van de voortgang en zorgt ervoor dat iedere afdeling eigenaarschap krijgt over projecten binnen haar domein. Deelnemers uit verschillende teams sluiten aan in de fase waarin ze nodig zijn, waardoor efficiënt gebruik wordt gemaakt van expertise en capaciteit. Tegelijk fungeert het als centrale plek voor informatie-uitwisseling, zodat medewerkers op de hoogte blijven.

Met de vaststelling van de agenda en de ontwikkeling van het programma geeft de OD Twente concrete invulling om de robuustheid te versterken via strategische innovatie, kennisdeling en organisatieontwikkeling. Innovatie is daarmee geen los traject meer, maar een sturend principe dat de organisatie breed ondersteunt in haar groei naar een toekomstbestendige dienst. 2026 staan meerdere projecten op de agenda, waaronder:

- *Meta-toezicht*: OD Twente wil haar toezichtaanpak moderniseren. Het huidige, arbeidsintensieve verticale toezicht legt nadruk op controles en handhaving, met weinig stimulans voor bedrijven om structureel aan naleving te werken. Meta-toezicht biedt een innovatieve aanpak waarbij samenwerking en vertrouwen centraal staan. Bedrijven met een aantoonbaar robuust intern beheerssysteem krijgen ruimte voor zelfregulering, terwijl OD Twente toeziet op de borging via real-time informatie en periodieke audits.
- *Co-pilot*: De inzet van AI groeit snel en wordt onmisbaar in de dagelijkse werkpraktijk. Om werkdruk te verlagen, kwaliteit te verbeteren en medewerkers toekomstbestendig te maken, is het noodzakelijk om AI structureel in te zetten. Microsoft Co-pilot sluit hierbij naadloos aan, omdat het is geïntegreerd in de M365-omgeving waarmee reeds wordt gewerkt.

Kennisknooppunt

De OD Twente beschikt over veel actuele kennis en specialistische expertise op milieugebied. De organisatie wil zich verder ontwikkelen als zogenaamd 'kennisknooppunt', waarbij kennis stroomt tussen de OD Twente, haar deelnemers en regionale en landelijke ketenpartners. Daarom wordt vanuit Omgevingsdienst Nederland (ODNL) aangesloten bij de landelijke kennisinfrastructuur (KIS-VTH). Dit is een uitwerking van pijler 4 van het IBP-VTH met als doel om kennis en informatie rondom bepaalde thema's beter te laten stromen, zowel regionaal als landelijk. De gekozen thema's zijn bodem en ondergrond, waterkwaliteit, circulaire economie, energietransitie, zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), actuele vraagstukken en data en informatievoorziening.

De OD Twente heeft zich vanaf de start van KIS-VTH goed gepositioneerd als regionaal kennisknooppunt. Binnen het Landsdeel-Oost (Overijssel en Gelderland) levert de OD Twente twee kennisvertegenwoordigers op de thema's bodem en circulaire economie. Hierbij is de organisatie inhoudelijk trekker van deze thema's binnen de regio en tevens eerste aanspreekpunt voor landelijke ontwikkelingen. Daarnaast heeft de OD Twente een kennismakelaar aangewezen om informatiestromen binnen de organisatie te bevorderen. Hierbij worden per inhoudelijk thema VTHA-experts aangewezen om kennisdeling tussen de omgevingsdiensten in Landsdeel-Oost en de omgevingsdiensten van de rest van Nederland te bevorderen.

3. Doelen en prioriteiten

In dit hoofdstuk worden de beleidsdoelen uit het vigerende VTH-beleid uitgewerkt en vertaald naar de uitvoeringspraktijk. Hierbij is gebruik gemaakt van het 'Logic-model', dat helpt causale relaties aan te brengen tussen outcome, output en onderliggende activiteiten. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt per thema een toelichting gegeven op de activiteiten die in 2026 bijdragen aan de desbetreffende doelen. Hierbij worden alle doelen behandeld in plaats van enkele geprioriteerde doelen. Een gedeelte van de doelen is nog steeds moeilijk meetbaar via indicatoren en streefwaarden. In deze gevallen zal nadruk worden gelegd op de activiteiten die hier komend jaar een actieve bijdrage aan leveren. Indien nodig, wordt hiervoor specifieke capaciteit vrijgemaakt. De thema's zijn financiën, regulier werk, veiligheid, gezonde fysieke leefomgeving, duurzaamheid, uitvoeringskwaliteit en dienstverlening.

Financiën: ***Inzet van middelen is in balans met kwaliteit en kwantiteit van te leveren diensten en producten***

- *Doel (1): De begroting is gebaseerd op waarheidsgetrouwe en gedragen kengetallen*
- *Doel (2): Er is draagvlak voor de benodigde middelen*

Door de impact van de Omgevingswet (o.a. sterke toename op milieuadvies, het aantal uitvoerings- en handhavingstaken en de complexiteit daarvan), grotere vraag n.a.v. landelijke ontwikkelingen (o.a. duurzaamheid, WPM, ZZS en de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Toekomstvisie 2030+ en gewijzigde kentallen is er een duidelijke disbalans ontstaan tussen de benodigde - en ingebrachte middelen.

Activiteiten:
Doel 1: In 2026 wordt de genoemde impact van de Ow en de landelijke ontwikkelingen zowel ambtelijk als bestuurlijk geduid zodat hierover een eenduidig beeld is.
Doel 2: In 2026 worden de opties nader onderzocht om de ontstane disbalans op te heffen richting de begroting 2027 en verder. Voor 2026 wordt gebruik gemaakt van een tijdelijke oplossing voor deze disbalans.

Regulier werk: ***Mens en milieu zijn beschermd tegen onaanvaardbare risico's***

- *Doel (1): Het aantal incidenten is minimaal*
- *Doel (2): Het risico van de aard en het effect van incidenten is minimaal*
- *Doel (3): De OD Twente heeft gebiedskennis in huis en heeft grip op activiteiten*
- *Doel (4): Het algehele naleefgedrag (voor de taken die de OD Twente uitvoert) is hoog*
- *Doel (5): De kwaliteit van VTH-taken is op het vastgestelde niveau*

Activiteiten: De OD Twente draagt bij aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving door meldingen af te handelen, vergunningen te verlenen, controles uit te voeren, handhavend op te treden en advies te geven. Dit doen we risicogericht. De medewerkers die hiervoor verantwoordelijk zijn, voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hierbij wordt datagedreven gewerkt, waarbij werkzaamheden kwantitatief worden bijgehouden in ons rapportagesysteem (PowerBI). Onze partners hebben toegang tot deze informatie, wat transparantie bevorderd. Ook wordt komend jaar verder gewerkt aan de doorontwikkeling van projectmatig werken, wat meer transparantie, inzicht en structuur geeft aan de opbouw en aard van projectmatige werkzaamheden. Hier ligt ook een rol voor onze deelnemers.

De OD Twente monitort naleefgedrag op verschillende manieren (spontaan/opvolgend, type overtreder: LHSO en aantal overtredingen). Op basis van deze resultaten kan effectiever en gerichter worden ingespeeld op onwenselijk gedrag. Dit heeft naar verwachting een positief effect heeft op het aantal incidenten. Eén van de relevantie acties die hierop komend jaar wordt uitgevoerd, is preventieve handhaving in de vorm van de meldingscoach en meta-toezicht. Door aanvragers te ondersteunen, wordt met minder capaciteit aan de voorkant veel handhavingscapaciteit achteraf bespaard. Deze capaciteit kan daardoor worden ingezet op complexere casussen met grotere milieugevolgen. Ook het aantal incidenten wordt bijgehouden via 'Ongewoon voorval' (PDC A2.13). In het Jaarverslag 2025 wordt gerapporteerd over deze indicatoren.

Veiligheid: ***Er is een beschermingsniveau voor veiligheid. Mens en milieu zijn beschermd tegen onaanvaardbare milieurisico's en ondermijnende activiteiten***

Externe veiligheid: *Inwoners zijn beschermd tegen externe veiligheidsrisico's die ontstaan bij het opslaan, bewerkten en transporteren van gevaarlijke stoffen door activiteiten*

- *Doel (1): Risico's omtrent externe veiligheid worden zoveel mogelijk beperkt*
- *Doel (2): Er wordt voortdurend geanticipeerd op nieuwe ontwikkelingen, waardoor deze geen (verhoogd) risico veroorzaken*
- *Doel (3): Er wordt actief informatie gedeeld met ketenpartners*

Activiteiten: De OD Twente investeert ook in 2026 in kennisontwikkeling, informatiedeling en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. Er wordt actief deelgenomen aan landelijke en regionale overleggen en netwerken, waaronder het Netwerk Omgevingsveiligheid Overijssel en het Landelijk Platform Leefomgeving. De opgedane kennis wordt gedeeld binnen de organisatie en met relevante ketenpartners. Daarnaast beheert de OD Twente het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Deze taak vereist continue aandacht, aangezien risicobronnen voortdurend worden geactualiseerd. Deze werkzaamheden beperkt het risico op incidenten.

Ondermijning*: Bonafide partijen zijn preventief beschermd tegen malafide partijen. We voorkomen een waterbedeffect*

- *Doel (4): De OD Twente signaleert actief ondermijnende activiteiten*
- *Doel (5): Er wordt regionaal en eenduidig ingezet op de aanpak van ondermijning*

Activiteiten: Ondermijning is één van de bestuurlijke ambitieonderwerpen en heeft daarom prioriteit. Belangrijk hierbij is het doorontwikkelingen van de 'signaalfunctie' in samenwerking met Meld Misdaad Anoniem (MMA). Hierbij zal het aantal gemelde verdachte situaties duidelijker in beeld worden gebracht. Een uitdaging hierbij is het veiligheidsgevoel bij de eigen medewerkers om daadwerkelijk melding te doen.

De OD Twente heeft een signaalfunctie in het kader van de Bibob. De gemeenten Almelo, Enschede en Hellendoorn hebben met de OD Twente werkafspraken gemaakt over de uitvoering van de Wet Bibob bij omgevingsvergunning-aanvragen milieu. Daarnaast neemt de OD Twente op dit moment deel aan een project dat de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Losser en Oldenzaal zijn gestart om Bibobbeleid binnen de Omgevingswet en de dagelijkse werkzaamheden beter te verankeren. De resultaten hiervan worden gebruikt om tot uniforme werkafspraken te komen over de invulling van deze signaalfunctie. Tenslotte levert de OD Twente een concrete bijdrage aan ondermijning via de multidisciplinaire integrale aanpak (MIA-acties). Hiervoor is regionale capaciteit beschikbaar gesteld, zodat ondermijning geprioriteerd en concreet kan worden opgepakt.

De OD Twente werkt aan een 'weerbaarheidsscan' in samenwerking met het RIEC, wat belangrijke inzichten geeft binnen de eigen organisatie op het gebied van ondermijning. De weerbaarheidsscan wordt begin 2026 opgeleverd. De uitkomsten en verbeterpunten worden vervolgens uitgerold binnen de organisatie. Hierbij moet worden geprioriteerd wat als eerste kan worden opgepakt.

Gezonde fysieke leefomgeving: Er is een basisniveau voor een gezonde en prettige leefomgeving

Asbest: *Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsschade door asbest*

- *Doel (1): Het aantal gebouwen met asbest vermindert*
- *Doel (2): Het verwijderen van asbest wordt gestimuleerd*
- *Doel (3): Asbest wordt veilig gesaneerd conform wet- en regelgeving*
- *Doel (4): Er is gelijke behandeling in Twente*
- *Doel (5): Er wordt actief informatie gedeeld met ketenpartners*

Activiteiten: Sinds de start van de organisatie, stimuleert de OD Twente veilige asbestverwijdering als onderdeel van haar takenpakket. Het cluster sloop/asbest werkt hierbij consequent volgens een regionale uniforme werkwijze voor zowel het afhandelen van meldingen, het uitvoeren van controles en het geven van advies. De sterke toename van sloop- en asbestgerelateerde meldingen is in de afgelopen jaren met gelijkblijvende formatie ten koste gegaan van het aantal controles. Omdat het cluster een vermindering verwacht in het aantal meldingen en meer prioriteit wordt gegeven aan veilige asbestverwijding, wil de OD

Twente in overleg met de bevoegde gezagen in 2026 deze vrijgekomen capaciteit inzetten op extra toezicht. Daarbij zal toezicht risicogericht worden ingezet.

Om data en informatiedeling te verbeteren, gaat de OD Twente in 2026 ook regionaal de asbestdakenkaart bijhouden. Voor de provincie en het Rijk is het ook van groot belang om de asbestdakenkaart meer up-to-date te krijgen. Hierdoor ontstaat beter inzicht in wat gesaneerd is en welke risico's in de leefomgeving aanwezig zijn.

Luchtkwaliteit en geur: *Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door de uitstoot van fijnstof en geur door activiteiten*

- *Doel (6): De OD Twente is inhoudelijk deskundig op gebied van geur en luchtkwaliteit en treedt op als kennispunt*
- *Doel (7): Er wordt actief kennis gedeeld met kennispartners*

Activiteiten: De OD Twente heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op de werving en opleiding van het cluster lucht (en geluid), welke op sterkte is. Hieraan blijft de organisatie ook komend jaar continue aandacht geven. Desondanks blijft de werkdruk binnen het cluster onverminderd hoog. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende instroom aan adviesvragen als gevolg van de Omgevingswet, evenals de groeiende rol rondom complexere advisering zoals omgevingsplannen en geluidsnormen.

Geluid: *Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door geluid*

- *Doel (8): Geluidshinder wordt actief tegengegaan*
- *Doel (9): Uniformiteit wordt nagestreefd.*

Activiteiten: De OD Twente levert een actieve bijdrage aan het tegengaan van geluidshinder door middel van het geven van advies en het uitvoeren van geluidsmetingen. Ook wordt geacteerd op verschillende geluidsklachten, welke middels de klachtenanalyse jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt. Ten behoeve van uniformiteit en regionale afstemming, sluit de OD Twente aan bij verschillende regionale overleggen rondom geluid. Zo is de OD Twente voorzitter van de regionale werkgroep geluid.

Natuur: *Beschermen van de biodiversiteit*

- *Doel (9): Signaalfunctie toezichthouders voor groene VTH-taken is versterkt*
- *Doel (10): Er is bewustwording bij initiatiefnemers*
- *Doel (11): Er wordt actief kennis gedeeld met ketenpartners*

Activiteiten: De OD Twente voert voor enkele gemeenten de zogenaamde 'groene BOA-taken' uit. Daarnaast wordt een toename geconstateerd in adviesvragen rondom het facultatieve thema natuur (flora en fauna). De OD Twente werkt hierbij nauw samen met de provincie Overijssel die het bevoegd gezag is voor natuurtaken. Deze samenwerking versterkt de kennisuitwisseling tussen beide partijen.

Duurzaamheid: Twente is energie-neutraal en afvalstromen zijn verduurzaamd

- *Doel (1): Activiteiten verbruiken minder energie*
- *Doel (2): Activiteiten stoten minder CO^2 uit*
- *Doel (3): De OD Twente ondersteunt de overgang naar een circulaire economie*

Activiteiten: In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het projectplan Energie en Duurzaamheid 2022-2026. De adviseurs energie en duurzaamheid van de OD Twente houden zich ook bezig met diverse beleidsterreinen. Komend jaar richten de adviseurs zich op een projectmatige aanpak van netcongestie, het versnellen van energiebesparing en CO_2-reductie en de uitvoering van het programma circulaire economie in samenwerking met de OD IJsselland. Daarnaast levert de OD Twente een kennisvertegenwoordiger circulaire economie voor het Landsdeel-Oost. Hiermee positioneert de organisatie zicht als kennisknooppunt in het landelijke netwerk voor dit thema.

Uitvoeringskwaliteit: De OD Twente is een professionele uitvoeringsorganisatie met een gesloten beleids- en uitvoeringscyclus

***Proces**: De beleids- en uitvoeringscyclus zijn gesloten*

- *Doel (1): De beleidsuitvoeringscyclus is beter verbonden met de planning- en controlcyclus en worden als sturingsinstrument ingezet*
- *Doel (2): Doelen worden actief gemonitord en waar nodig bijgestuurd*
- *Doel (3): De OD Twente registreert actief kwalitatieve en actuele informatie en deelt dit waar nodig met ketenpartners*
- *Doel (4): De OD Twente heeft grip op klachten*
- *Doel (5): Verbetering van gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatiegestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.*

Activiteiten: Het RPI en TVS worden komend jaar opgeleverd, waarbij de resultaten worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale beleid met herijkte doelen. De OD Twente rapporteert al jaren op klachten middels een klachtenanalyse, welke ook zal terugkomen in het Jaarverslag 2025. Om informatiedeling te bevorderen, wordt komend jaar meer aansluiting gezocht met ketenpartners aan de strategische kant van de beleidscyclus. Denk hierbij aan waterschappen, GGD en het OM. Ook wordt door de kerngroep bekeken hoe samenwerking verbeterd kan worden met het ambtelijk overleg milieu, duurzaamheid en afval (AO MDA). De OD Twente wil hierbij ook kijken welke rol de organisatie kan spelen in relatie tot AO MDA, onder andere om integraliteit verder te versterken.

***Vakbekwaamheid**: De OD Twente is een professionele uitvoeringsorganisatie*

- *Doel (1): Medewerkers voldoen aan de vigerende kwaliteitscriteria*

De OD Twente heeft begin 2025 een nulmeting uitgevoerd in welke mate de organisatie voldoet aan de vigerende kwaliteitscriteria (KC 3.0). Hierbij is onder andere gekeken naar opleiding, werkervaring en aantal deskundigheden. Uit de analyse blijkt dat het overgrote deel van de deskundigheidsgebieden voldoet aan de gestelde eisen. Op de gebieden waar nog niet volledig kan worden aangetoond dat wordt voldaan, worden vervolgstappen gezet in 2026. Onderdeel hiervan zijn opleidingen. De KC 3.0 is belangrijke randvoorwaarde om voldoende robuust te zijn per 1 april 2026. De verwachting is dat dit wordt behaald.

***Dienstverlening**: De uitvoeringsorganisatie past de dienstverleningsprincipes uit de Omgevingswet toe en investeert in cultuuromslag*

- *Doel (1): De dienstverleningsprincipes zijn doorgevoerd in de organisatie*
- *Doel (2): De organisatiecultuur complimenteert de omgevingswet*

De OD Twente sluit aan bij de dienstverleningsprincipes van de Omgevingswet, wat bijdraagt aan een ‘level playing field’. Deze principes, evenals kwaliteit en integraliteit worden binnen de organisatie geborgd binnen een proces van continue leren en verbeteren (CLV). Hierbij wordt gestreefd naar voortdurende verbetering van werkprocessen, werkinstructies en werkafspraken om toegevoegde waarde te optimaliseren en verspilling te minimaliseren. Dit wordt geborgd middels periodieke interne audits en klanttevredenheidsonderzoeken.

4. Programma

Dit programma geeft inzicht in de door de OD Twente uit te voeren taken en werkzaamheden op het gebied van vergunningen, toezicht, handhaving en advies voor het komende jaar. Onderstaande tabellen geven inzicht in de te verwachten producten en de benodigde capaciteit die dit gaat kosten. Dit programma is in lijn met de uniforme beleidsdoelen die in Twente zijn vastgesteld.

Voor het UVP 2026 zijn kengetallen opnieuw opgesteld, aangezien afgelopen meer ervaringscijfers beschikbaar zijn onder de Omgevingswet en aansluiting moest worden gezocht met de uniforme milieulegesparagraaf. Binnen deze kentallen zit ook een opslag voor directe werkzaamheden. Komend jaar zal via de monitoringsrapportages blijken in welke mate eventuele afwijkingen zullen plaatsvinden. Deze zullen vervolgens nader worden geduid in afstemming met de deelnemers.

4.1 Programma Vergunningen

Voor het taakveld vergunningen wordt de vergunningenstrategie gehanteerd. Deze is opgenomen in het uniforme VTH-beleid Twente en de Nadere uitwerking. Deze strategie biedt de algemene kaders en uitgangspunten voor vergunningverlening en de verschillende keuzemomenten hierin. Momenteel wordt een Twentse Vergunning Strategie (TVS) geïmplementeerd die nadere invulling geeft met welke diepgang vergunningsplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige activiteiten worden getoetst.

Capaciteit beschikbaar gesteld door Gemeente Borne wordt ingezet op de werkzaamheden zoals deze in onderstaande tabellen zijn beschreven. Hierbij wordt aangesloten bij de vigerende PDC Omgevingswet. Opgemerkt wordt dat het verwachte aantal producten een inschatting betreft die is gebaseerd op aantallen van het voorgaande jaar en bekende trends en ontwikkelingen. Het is op voorhand namelijk niet te bepalen hoeveel en welk type vergunningaanvragen / meldingen worden ingediend, dit is immers vraag gestuurd.

Code	Product	Aantal	Kental (uren)	Totaal (uren)
A1.05	**Toets actualisatie vergunningen**	5	15	75
A1.10.02	**BUS-melding**	-	7	-
A1.11	**Bodembeschikking**	-	15	-
A1.16	**Verkennen omgevingsinitiatief**	-	8	-
A1.17	**Melding milieubelastende activiteit**	59	5	295
A1.18	**Besluit gelijkwaardige maatregel**	-	15	-
A1.19	**Besluit rapportageverplichting bij melding**	-	15	-
A1.20	**Omgevingsvergunning enkelvoudig (uitgebreid)**	-	45	-
A1.21	**Omgevingsvergunning meervoudig (uitgebreid)**	-	45	-
A1.22	**Omgevingsvergunning enkelvoudig (regulier)**	2	30	60
A1.25	**Ambtshalve wijzigen omgevingsvergunning**	1	30	30
A1.26	**Intrekken omgevingsvergunning (uitgebreid)**	1	20	20
A1.27	**Intrekken omgevingsvergunning (regulier)**	-	12	-
A1.28	**Intrekken ontheffing/goedkeuring**	-	12	-
A1.29	**Milieuadvies omgevingsvergunning**	2	11	22
A1.30	**Advies Milieueffectrapportage**	-	20	-
A1.31	**Ontheffing Wet milieubeheer**	1	10	10
A1.33	**Maatwerkbesluit**	2	12	24
A1.35	**Melding activiteit bouwwerken leefomgeving**	94	3	282
A1.36	**Informatieplicht milieubelastende activiteit**	64	4	256
A1.37	**Melding gelijkwaardige maatregel**	-	12	-
A1.38	**Beoordelen conceptverzoek**	-	7	-
A1.39	**Informatieplicht bouwwerken leefomgeving**	17	2	34
A1.40	**MER-beoordeling**	1	18	18
	Totaal benodigde capaciteit			**1126 uur**

De OD Twente heeft inmiddels meer ervaring en data rondom de nieuwe systematiek van de Omgevingswet, waarbij één melding Activiteitenbesluit uiteenvalt in meerdere meldingen en informatieplichten Mba's onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Ondanks de verwachting dat deze nieuwe systematiek zou leiden tot een sterke groei in het aantal meldingszaken, is dit in de eerste jaren onder de Omgevingswet uitgebleven. Wel is afgelopen jaar een toename in het aantal informatieplichten geconstateerd. Hiermee is rekening gehouden in de prognoseaantallen voor komend jaar.

Daarnaast is het actualiseren van vergunningen één van de IBT-verbeterpunten, waaraan de OD Twente komend jaar uitvoering gaat geven. In het verleden kreeg het toetsen op actualiteit en de daadwerkelijke actualisatie van vergunningen te weinig aandacht binnen het reguliere werk. Bovendien kon dit proces onvoldoende inzichtelijk worden gemaakt. Komend jaar wordt hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar gesteld via separate producten (A1.05 en A1.25). Hierbij wordt aangesloten op de vijfjaarlijkse actualisatiecyclus (20%).

Tenslotte is er nog oude werkvoorraad vanuit de PDC Wabo die de komende jaren moet worden weggewerkt. Deze werkvoorraad is niet meegenomen in bovenstaande prognose, maar is apart weergegeven in Bijlage 2. Knelpunt hierbij zijn langlopende aanvragen die momenteel geen zicht hebben op afronding vanwege de stikstofproblematiek. Voor de werkvoorraad is een afzonderlijke financiële bestemmingsreserve.

4.2 Programma Toezicht & Handhaving

Door toezicht te houden, wordt gecontroleerd of wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving en of vergunningvoorschriften worden nageleefd. Voor de toezichthouders die de controle uitvoeren maakt de toezichtstrategie duidelijk hoe zij hun werk moeten uitvoeren. Ook geeft het inzicht in de verschillende soorten controles. Voor de verschillende soorten controles is aangesloten bij de productindeling van de PDC Omgevingswet. Om een goede uitvoering te geven aan handhaving, indien nodig, wordt aangesloten bij de LHSO.

Code	Product	Aantal	Kental (uren)	Totaal (uren)
A2.01	**Opleveringscontrole**	2	15	30
A2.01.03	Opleveringscontroles complex	-	45	-
A2.01.04	Opleveringscontrole overig	6	15	90
A2.02	**Periodieke controle**			
A2.02.03	Periodieke controle complex bedrijf	-	35	-
A2.02.04	Periodieke controle uitgebreid	4	22	88
A3.02.05	Periodieke controle standaard	76	11	836
A2.03	**Hercontrole**	16	10	160
A2.04	**Aspectcontrole**	8	8	64
A2.05	**Administratieve controle**	-	10	-
A2.07	**Vrije veld toezicht / gevelcontrole**	2	7	14
A2.08	**Klacht / melding**	26	4	104
A2.09	**Bodem toezicht**	57	6	342
A2.12	**Handhavingscontrole**	6	12	72
A2.13	**Informatieplicht ongewoon voorval**	1	6	6
A2.14	**Handhavingstoets**	-	12	-
A2.15	**Ketentoezicht**	-	9	-
A2.16	**Toezicht bouwwerken leefomgeving**	38	6	228
A2.19	**Administratieve controle energie**	-	7	-
A3.01	**Handhavingsverzoek**	-	20	-
A3.02	**Handhavingstraject**	8	28	224
A3.03	**(BOA) Strafrechtelijke handhaving**	11	10	110
A3.05	**Toepassen last onder dwangsom**	-	20	-
A3.06	**Toepassen last onder bestuursdwang**	-	30	-

Totaal benodigde capaciteit	2382 uur

Toezicht
Binnen toezicht spelen verschillende ontwikkelingen die invloed hebben op de prognosecijfers voor komend jaar. Een gedeelte van de werkzaamheden valt tegenwoordig weg binnen het nieuwe Team Leefomgeving.

Periodieke controles
Het afgelopen jaar is opnieuw gebleken dat het geprognosticeerde aantal periodieke milieucontroles niet volledig kon worden uitgevoerd. Dit komt door vacatureruimte binnen Team Toezicht als gevolg van de krappe arbeidsmarkt, met name in het agrarische cluster. Gezien het structurele karakter van deze ontwikkeling bestaat een reëel risico dat de OD Twente het in het beleid vastgelegde aantal van 3.338 controles Twentebreed niet volledig kan realiseren. Momenteel wordt verwacht dat circa 2.700 periodieke milieucontroles (ongeveer 80%) kunnen worden uitgevoerd.

Het ambitieniveau van de OD Twente blijft ongewijzigd: het doel is nog steeds om regionaal het oorspronkelijke aantal periodieke controles uit te voeren, en hierop zet de OD Twente actief in. Op basis van dit oorspronkelijke aantal wordt ook de raming opgesteld, zodat de financiële ruimte behouden blijft om het verankerde doel te realiseren.

Het tekort aan controles brengt risico's met zich mee (zoals verminderde naleving, minder gebiedskennis en milieuschade), die zoveel mogelijk worden ondervangen door risicogericht te werken. Het RPI wordt hierbij ter ondersteuning toegepast, naast de huidige planmatige werkwijze. Ook de projecten *proactieve toezichtplannen, Meta-toezicht* en *Nalevingscommunicatie* (zie H5: projecten) ondervangen dit probleem gedeeltelijk.

Toezicht bodem
Onder de Omgevingswet hoeft minder informatie aangeleverd te worden bij meldingen en informatieplicht op het gebied van bodem. Hierdoor is de rol van de toezichthouder bodem groter geworden, waarbij vaker op locatie gegevens moeten worden opgevraagd en/of gecontroleerd. Deze informatie is vaak gebrekkig. Daarnaast moeten bepaalde activiteiten worden gemeld waarvoor in het verleden geen meldplicht gold, zoals 'graven onder interventiewaarde'. Dit vergt extra capaciteit op het informeren en overtuigen van aanvragers rondom het nut en noodzaak van deze meldingsplicht, namelijk zicht houden op verschillende grondstromen. De OD Twente speelt in op deze groeiende rol met de uitbreiding van het aantal toezichthouders bodem van vijf naar zes. Hiermee kan ook beter aandacht gegeven worden aan toezicht op bouwstoffen, indirecte lozingen en gezamenlijke initiatieven met ketenpartners.

Bovenstaande heeft geleid tot een toename in het geprognosticeerde aantal controles op het gebied van bodem voor komend jaar. Hierbij moet worden benoemd dat afgelopen jaar door capaciteitstekort ongeveer 10% van afgeronde controles bodem niet kon worden uitgevoerd. Komend jaar wordt gekeken hoe de nieuwe capaciteit zo efficiënt mogelijk worden kan worden ingezet. Risicogericht bodemtoezicht en vrije veld toezicht blijven hierbij belangrijke aandachtspunten.

Werkgebonden personenmobiliteit
Zoals eerder benoemd, zijn in de begroting 2026 voor het eerst middelen gereserveerd voor toezicht op de nieuwe wet rondom werkgebonden personenmobiliteit (WPM). In eerste instantie wordt hieraan een sobere invulling gegeven, waarbij komend jaar alleen andere omgevingsdiensten en gemeenten worden gecontroleerd. Voor ieder gemeente zijn daarom twee controles opgenomen, waarbij de rest van de middelen wordt ingezet op communicatie en het borgen van standaarden, werkprocessen en werkafspraken.

Handhaving
Ondanks de goede invulling en bezetting van juristen de afgelopen jaren, blijft de grote werkvoorraad rondom handhaving een punt van aandacht (A3.02 en A3.05). Met deze werkvoorraad is rekening gehouden bij de prognoses rondom handhavingstrajecten voor 2026. Bij eventuele capaciteitsproblemen, zal het cluster juridisch komend jaar geprioriteerd moeten werken.

Boa

De OD Twente voert naast bestuursrechtelijke handhaving de laatste jaren steeds vaker strafrechtelijke handhaving uit. Ondanks diverse initiatieven is het tot op heden niet gelukt om alle boa-vacatures volledig te vervullen. Hierdoor blijft het risico bestaan dat niet alle strafrechtelijke zaken tijdig worden opgepakt, wat gevolgen kan hebben voor naleving en de kwaliteit van handhaving.

Het aantrekken van ervaren Boa's blijkt nagenoeg onmogelijk, waardoor de OD Twente zich het aankomende jaar richt op het werven van startende Boa's (junior en trainee), die intern worden opgeleid tot volwaardige Boa's. De OD Twente zal vanuit interne opleidingsprogramma's en kennisdeling investeren om de inzetbaarheid van deze starters te versnellen. De consequentie is echter dat zij in hun eerste jaar nog niet volledig inzetbaar zijn en dat dit extra capaciteit vraagt van de huidige medewerkers.

Voor het eerst wordt dit jaar gepland op basis van beschikbare formatie. Dit brengt het risico met zich mee dat de geplande strafrechtelijke zaken (A3.03) niet volledig kunnen worden uitgevoerd vanwege de beperkte bezetting. Boa's maken hierbij een afweging welke zaken de hoogste prioriteit krijgen. Voor de gemeenten Borne, Enschede en Losser voert de OD Twente daarnaast facultatieve taken uit in het kader van Domein II (Groene Boa's).

4.3 Programma Advies

Naast producten op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving, kennen we ook adviesproducten. Deze producten zijn in onderstaande tabel opgenomen. Er wordt aangesloten bij de productindeling van de PDC 2024.

Code	Product	Aantal	Kental (uren)	Totaal (uren)
A4.01	**Voorlopige voorziening**	-	36	-
A4.02	**Bezwaar**	-	24	-
A4.03	**Beroep**	-	40	-
A4.04	**Advies bij juridische procedures**	1	20	20
A4.05	**Advies bodem**	30	7	210
A4.06	**Advies externe veiligheid**	7	6	42
A4.07	**Advies milieuzonering**	2	17	34
A4.08	**Advies geluid**	31	13	403
A4.09	**Advies luchtkwaliteit**	8	16	126
A4.12	**Advies algemeen**	6	6	36
A4.13	**Informatieverstrekking**	9	7	63
A4.14	**Advies flora en fauna**	4	7	28
A4.16	**Integraal advies**	9	14	126
A4.18	**Advies geur**	1	18	18
A4.19	**Advies lichthinder**	-	22	-
A4.20	**Advies activiteit bouwwerken leefomgeving**	-	3	-
A4.21	**Dronevlucht**	4	5	20
A4.22	**Advies beleid en bestuur**	-	13	-
A4.24	**Zienswijzereactie**	-	18	-
	Totaal benodigde capaciteit			1173 uur

Team Advies
De afgelopen jaren is er Twentebreed een groeiende behoefte ontstaan aan de expertise van Team Advies. Deze toename hangt nauw samen met de toenemende complexiteit van de samenleving en de vele maatschappelijke ontwikkelingen. Dit vertaalt zich in een stijgend aantal adviesverzoeken en hogere productaantallen voor onder andere externe veiligheid, lucht/geur, geluid en bodem. In het kader van de begroting 2027 wordt bekeken of de formatie afdoende is om de huidige instroom adviezen op lange termijn af te kunnen handelen binnen de wettelijke termijnen.

Onderstaand zijn de belangrijkste ontwikkelingen beschreven die in 2026 van invloed zijn op de producten van Team advies.

Juridisch

De inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat gepaard met verminderde rechtszekerheid. Het nieuwe wetgevingssysteem roept veel rechtsvragen op die binnen de VTHA-praktijk beantwoord moeten worden. Deze rechtsonzekerheid zal naar verwachting leiden tot een toename van juridische adviezen, evenals bezwaar- en beroepsprocedures. Daarnaast zal het cluster juridisch zich in 2026, mede naar aanleiding van een CLV-traject, nadrukkelijker richten op juridische advisering bij vergunningstrajecten. Door tijdige juridische betrokkenheid kunnen handhavingstrajecten in een later stadium worden beperkt of zelfs voorkomen.

Geur en lucht

De stijgende lijn in lucht- en geuradviezen zal ook in 2026 merkbare invloed hebben. Nieuwe verplichtingen, zoals het beoordelen van PRTR-rapportageplichtige landbouwbedrijven, het beoordelen van invoerwaarden voor emissieberekeningen bij oplosmiddeleninstallaties, en het behandelen van dossiers rondom ZZS en stikstofopgaven, zorgen voor een toename aan adviesproducten. Daarnaast zal het meedenken over vraagstukken op het gebied van geur, luchtkwaliteit en stukstofbeleid een substantieel deel van het werk gaan vormen.

Geluid en licht

Binnen het cluster geluid en licht zullen ook in 2026 diverse ontwikkelingen hun weerslag hebben op de werkzaamheden. Onderwerpen zoals windturbines, het Geluidsproductieplafond, gezoneerde industrieterreinen en basisgeluidsemissies vragen om extra advisering. Bovendien neemt het aantal verzoeken om geluidsmetingen verder toe. Het cluster blijft daarnaast een belangrijke rol vervullen in het adviseren over geluid- en lichtbeleid.

5. Projecten

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in alle regionale en lokale projecten waar in 2026 uitvoering aan wordt gegeven door de OD Twente. Projecten worden afgebakend door een projectplan met een duidelijk doel en een helder begin- en eindpunt. De inzet van regionale projecten wordt op basis van werkelijk geschreven uren toegerekend aan de partners op basis van de vaste verdeelsleutel (percentage inbreng). Extern gefinancierde projecten gaan hierbij niet ten koste van de reguliere capaciteit. Deelnemers kunnen ook capaciteit vrijmaken voor het uitvoeren van lokale projecten. Hiervoor worden geschreven uren direct toegekend aan de desbetreffende partner.

Regionale projecten
Landelijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, WPM, ZZS en de Kaderrichtlijn Water, gecombineerd met de invoering van de Omgevingswet, zorgen ervoor dat steeds meer thema's van invloed zijn op de VTHA-werkzaamheden. Deze en andere onderwerpen moeten daarom via regionale projecten worden opgepakt. Omdat de OD Twente niet voor elk thema evenveel capaciteit beschikbaar heeft, is een prioritering opgesteld voor de projecten die volgens de organisatie het meest noodzakelijk zijn.

Projecten die buiten deze prioritering vallen, vervallen niet. Ze kunnen worden doorgeschoven naar een volgend jaar of — waar mogelijk — met externe middelen buiten het UVP worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen zich gedurende het jaar onverwachte ontwikkelingen voordoen waarvoor geen capaciteit is gereserveerd. Als dergelijke situaties zich voordoen, moet later in het jaar aanvullende financiering worden vrijgemaakt om deze alsnog op te pakken. Onverwachte ontwikkelingen zullen tijdig met partners worden besproken, als deze zich voordoen.

5.1 Regionale projecten

Hieronder worden de belangrijkste regionale projecten benoemd met een korte samenvatting en een inschatting van de benodigde capaciteit.

Code	Project	Doel	Capaciteit
		Algemeen	
Alg 1	**Data-analyse**	Waarom dit project? Er is een verbetering van data nodig om in het primair proces efficiënter te kunnen werken. Daarnaast helpt het om landelijke verplichte databases te vullen. Wat gaan we doen? Het opzetten van een werkwijze om data te analyseren ten behoeve van risicogericht en datagestuurd toezicht en vergunningverlening. Dit omvat de praktische uitwerking van RPI, actualisatie van vergunningen, bepaling toezichtplannen, en het analyseren van naleefgedrag, en meldingsbereidheid, et cetera.	1.350 uur
Alg 2	**Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)**	Waarom dit project? ZZS hebben aanzienlijke gevolgen voor de gezondheid van mens en milieu. Vanuit Europese regelgeving gelden hiervoor strikte kaders, die binnen de OD Twente zorgvuldig moeten worden toegepast. Wat gaan we doen? Vanuit het project '*ZZS in beeld*' wordt kennis en expertise vergroot rondom de detectie van deze stoffen, zodat passende emissievoorschriften kunnen worden vastgesteld en Vermijdings- en Reductieprogramma's (VRP) effectief kunnen worden getoetst	500 uur (daarnaast is er een externe financiering beschikbaar ter bekostiging van dit project)

		en beoordeeld. Hiermee wordt ook de handhaving versterkt door beter inzicht te verkrijgen in relevante aandachtspunten. De samenwerking met het waterschap vormt een unieke werkwijze binnen Nederland. Door de bundeling van expertise ontstaat een integrale aanpak die bijdraagt aan het realiseren van de gezamenlijke doelstelling: een veilige, gezonde en schone leefomgeving. Daarnaast wordt gewerkt aan het opstellen van een probleemanalyse voor ZZS. Op basis hiervan wordt een vergunningen- en toezichtstrategie ontwikkeld, inclusief een database voor ZZS.	
Alg 3	**Kaderrichtlijn Water (KRW)**	Waarom dit project? De KRW is een wettelijke verplichting en draagt bij aan Europese doelstellingen om de waterkwaliteit te verbeteren. Wat gaan we doen? Op basis van de impactanalyse van de KRW wordt een vervolgtraject opgezet om via opleidingen en het aanpassen van werkafspraken en processen de impact te verwerken in het primaire proces. Hieronder vallen onder andere processen rondom het afhandelen van meldingen en het verlenen van vergunningen. Daarnaast wordt binnen dit project het toezicht op directe lozingen bij bedrijven en particulieren verder uitgewerkt en opgezet. Hierbij wordt kennis opgebouwd en de ontwikkelde kennisstrategie toegepast. Op basis van de behaalde resultaten wordt een evaluatie uitgevoerd om de nut en noodzaak te bepalen.	1.750 uur
Alg 4	**Proactieve toezichtplannen**	Waarom dit project? Proactieve toezichtplannen verhogen de kwaliteit van toezicht en dragen bij aan het verminderen van handhavingstrajecten. Wat gaan we doen? Proactieve toezichtplannen worden opgesteld bij het verlenen van nieuwe vergunningen. Deze plannen worden direct meegestuurd ten behoeve van de eerste milieucontrole, zodat vanaf het begin duidelijk is aan welke eisen moet worden voldaan. De toepassing van deze werkwijze heeft bovendien invloed op de kwalificering op grond van de LHSO (Landelijke handhavingsstrategie).	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Algemeen)			**3.700 uur**
Vergunningverlening en Omgevingsadvies			
VO1	**Lbv(+) en stoppersregeling**	Projectmanagement en coördinatie rondom de uitvoering van de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv(+)) en resterende trajecten vanuit de stoppersregeling.	200 uur

VO2	**Twentse vergunningenstrategie (TVS)**	De opgeleverde Landelijke Vergunning Strategie (LVS) is vertaald naar een Twentse variant. Deze TVS wordt komend jaar ambtelijk opgeleverd, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt met welke diepgang vergunningsplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige activiteiten worden getoetst. De afronding staat gepland voor begin 2026.	100 uur
VO3	**Bibob**	De OD Twente vervult een signaalfunctie in het kader van de Wet Bibob. Komend jaar wordt een memo opgesteld waarin wordt beschreven op welke wijze de OD Twente invulling geeft aan deze signaalfunctie.	50 uur
VO4	**Project CMP**	De OD Twente werkt aan het implementeren van het circulair materialenplan (CMP), de opvolger van LAP3. Dit is een wettelijke taak vanuit de nieuwe wetgeving.	100 uur
VO5	**Project EOS**	De OD Twente gaat komend jaar werken aan een standaard werkwijze rondom het beoordelen van energieopslagsystemen (EOS). Dit wordt in 2027 een Mba binnen het Bal, waarvoor regels nodig zijn.	100 uur
VO6	**Project beleid actualisatie vergunningen**	De OD Twente gaat in 2026 de huidige processen rondom het actualiseren van industriële vergunningen aanscherpen en borgen binnen het reguliere proces.	100 uur
VO7	**Verbetertraject kwaliteit en processen vergunningen**	Ondersteuningen van het team vergunningen, waarbij uniforme en gedragen werkinstructies, processen en standaarden worden verbeterd.	400 uur
VO8	**Afval en circulaire economie**	Periodieke deelname aan de landelijke werkgroep afvalbeheer, inclusief eventuele acties die hieruit voortvloeien.	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Vergunningverlening en Omgevingsadvies)			**1.150 uur**
Toezicht en Handhaving			
TH1	**Project Horeca 2.0**	Doorontwikkeling branchegericht toezicht bij de horecabranche. Capaciteit betreft coördinatie en afstemming, waarbij controles passen binnen regulier werk.	80 uur
TH2	**Project Afvalstromen**	Intensiveren van het toezicht en het in kaart brengen van afvalstromen bij regionale afvalbedrijven, inclusief naleefgedrag. Hierbij wordt ook een probleemanalyse opgesteld.	80 uur
TH3	**Luchtwassers**	In samenwerking met de provincie en OD IJsselland worden 55 luchtwassers projectmatig gecontroleerd. De capaciteit is gereserveerd voor coördinatie en afstemming. Toezicht op luchtwassers valt weg in reguliere werk (aspectcontrole).	160 uur
TH4	**OBAS-safari 2025-2026**	Samenwerking en kennisuitwisseling tussen waterschappen en omgevingsdiensten stimuleren rondom olie- en benzineafscheiders (OBAS). Het doel hiervan is om toezicht en risicobewustzijn rondom OBAS te versterken. De capaciteit	80 uur

		betreft coördinatie en afstemming. Toezicht valt in de vorm van 10 aspectcontroles weg binnen het reguliere werk.	
TH5	**WPM**	Opstellen, coördineren en uitvoeren projectenplan rondom toezicht op werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Omvat het inrichten van werkprocessen, sjablonen en werkinstructies. Dit is een wettelijke taak vanuit de nieuwe wetgeving.	80 uur
TH6	**MIA-acties (regulier werk)**	De OD Twente voert jaarlijks controles uit in het kader van een multidisciplinaire integrale aanpak (MIA) rondom ondermijning. Hierbij zijn andere overheidsinstanties betrokken, waarbij ook de OD Twente een actieve bijdrage levert. Deze jaarlijkse MIA-acties kunnen plaatsvinden bij verschillende gemeenten. Voor algemene afstemming en coördinatie rondom deze acties is capaciteit opgenomen, ook om prioriteit te geven aan het thema ondermijning.	200 uur
TH7	**Nalevingscommunicatie (gedragssturing)**	Gerichte inzet van communicatiemiddelen om het nalevingsgedrag te bevorderen. Hierdoor wordt het aantal overtredingen verminderd. Dit leidt ertoe dat er minder handhavend hoeft te worden opgetreden.	250 uur (wordt gedekt uit het I&O agendabudget)
TH8	**Meta-toezicht**	De pilot meta-toezicht biedt een innovatieve aanpak waarbij samenwerking en vertrouwen centraal staan. Bedrijven met een aantoonbaar robuust intern beheerssysteem krijgen ruimte voor zelfregulering, terwijl de OD Twente toeziet op de borging via real-time informatie en periodieke audits. Inhuur van de externe specialist wordt gedekt via het innovatiebudget, terwijl eigen medewerkers uren nodig hebben voor overleg en afstemming.	160 uur (wordt gedekt uit het I&O agenda budget)
TH9	**Project vuurwerk 2026-2027**	Afstemming en coördinatie met betrekking tot de vuurwerkcontroles. Gezien het landelijke vuurwerkverbod in 2026 is het onduidelijk of hier uren aan besteed moeten worden.	p.m.
Benodigde capaciteit projecten (Toezicht en Handhaving)			**680 uur**
Leefomgeving			
L1	**Project vrijeveld toezicht bodem**	Het professioneel opzetten van vrijeveldtoezicht. Hierbij hoort een risicoanalyse uitvoeren, het opzetten van werkwijzen en coördineren van de eerste risicogerichte controles. Het uiteindelijke doel is om meer risicogericht te werk te gaan binnen het cluster bodem.	150 uur
L2	**Project grondstromen**	Dit is het vervolg van het project grondbanken. Als aanbeveling is opgenomen dat gekeken moet worden naar de grondtransporten en toepassingen door hoveniers en grondverzetbedrijven. De normale werkzaamheden vallen weg onder het UVP. Deze uren gaan over het schrijven van projectplan, coördinatie en eventuele afstemmingsoverleggen.	50 uur

L3	**Project Polyvlokken**	Aansluiting bij het landelijk georganiseerd toezicht op polyvlokken in paardenbakken. Controlewerkzaamheden vinden plaats onder het reguliere takenpakket.	50 uur
L4	**Project ketentoezicht asbest**	Via het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen wordt een analyse uitgevoerd. Aan de hand van deze analyse worden locaties geselecteerd voor een controle. De controlewerkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden.	80 uur
L5	**Protocol calamiteiten bodembedreigende stoffen**	Actualiseren van het protocol voor calamiteiten met bodembedreigende stoffen.	50 uur
L6	**Omgevingsplan uitzondering verbranden afvalstoffen**	Er is een richtlijn opgesteld voor hoe om te gaan met uitzonderingen op het verbranden van afval. Deze wordt geactualiseerd en eventueel wordt verder advies geleverd om deze te verwerken in de omgevingsplannen.	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Leefomgeving)			**480 uur**
Advies			
Ad1	**Geluidproductieplafonds t/m 2030**	Betreft inzet van geluidsadviseurs met betrekking tot industrielawaai. Het is een nieuwe wettelijke taak vanuit de Omgevingswet. Deze taak moet voor 2030 zijn uitgevoerd.	500 uur
Ad2	**Geluidbeleid**	Geluidbeleid moet worden opgesteld in verband met de Omgevingswet. De start is in 2025 gemaakt, maar het project heeft vervolg nodig in 2026, om het beleid te verwerken in het reguliere proces.	200 uur
Ad3	**Basis Geluid Emissie**	Verplichting vanuit de Omgevingswet. Dit loopt in beginsel gelijk op met Overijsselse Verkeersmodel.	150 uur
Ad4	**Externe Veiligheid(beleid)**	Kennisdeling met gemeenten (bijvoorbeeld rondom het EOS-systeem) en het vullen van het register externe veiligheidsrisico's (REV).	800 uur
Ad5	**Weerbaarheidsscan ondermijning**	Afnemen en implementeren van een weerbaarheidsscan Ondermijning (via stage opdracht en interne uren).	50 uur
Ad6	**Taskforce Stikstof**	Naar verwachting zal vanuit het nieuwe kabinet de stikstofproblematiek verder worden opgepakt. Daarom is het belangrijk dat alle bevoegde gezagen worden geïnformeerd over de impact op de stilliggende werkvoorraad en de beleidsvoornemens op het gebied van bouwen en RO (ruimtelijke ordening). Door middel van dit project worden de bevoegde gezagen geïnformeerd rondom ontwikkelingen en advisering over beleid.	150 uur

Ad7	**Geurbeleid**	Voorziet in de opzet voor nieuwe geurregels in omgevingsplannen voor 2026. Landelijke regels moeten ook worden vastgesteld. Er komt eerst tijdelijk beleid, maar er moet ook nog worden toegewerkt naar een definitieve versie (zowel agrarisch als industrieel).	100 uur
Ad8	**E-MJV**	Het beoordelen van e-MJV's, waaronder de oplosmiddelenboekhouding, wordt uitgevoerd in samenhang met toezicht op de ZZS-problematiek. Deze werkzaamheden vallen onder de wettelijke taken en worden voornamelijk weggeschreven op standaardproducten. Deze uren worden gebruikt voor coördinatie.	40 uur.
Ad9	**Innovatieagenda en kompas**	Werkzaamheden omtrent de innovatieagenda en kompas. Deze taak vormt een onderdeel van de robuustheidscriteria.	600 uur (wordt gedekt uit het I&O agendabudget)
Ad10	**Advisering windparken**	Advisering rondom windparken betreft het gehele traject: van voorbereiding tot en met vergunningverlening. Aantal parken wordt gerealiseerd: advisering provincie en evt. advisering gemeenten n.a.v. besluitvorming provincie. Zijn in beginsel lokale projecten. Let op: kan conflict van belangen geven. Hiermee rekening houden qua toedeling van adviseurs; is werk primair proces. Relevant voor gemeenten die met de windparken worden geconfronteerd.	N.v.t. (extern)
Benodigde capaciteit projecten (Advies)			**1.990 uur**
Totaal benodigde capaciteit Twente			**8.000 uur**
Totaal benodigde capaciteit BG (verdeelsleutel % inbreng)			**236 uur**

5.2 Lokale projecten

Project	Opdracht	Capaciteit
Algemeen		
Advies Borne (14x)	De OD Twente ontvangt regelmatig specifieke ad-hoc vragen vanuit individuele gemeenten. Om administratieve last te beperken, kiest de organisatie ervoor om hiervoor een specifieke post op te nemen in plaats van het aanmaken van meerdere individuele zaken. Vanuit deze post worden ook uren geschreven door omgevingsadviseurs voor specifieke lokale werkzaamheden en het aansluiten bij lokale overleggen. Voor de Gemeente Borne betreft dit 200 uur, wat is gebaseerd op ervaringscijfers van de afgelopen jaren.	**200 uur**
Project SPRONG	Vanuit de omgevingsadviseurs in samenwerking met de inhoudelijke experts wordt gewerkt aan het opstellen van standaard omgevingsplanregels met betrekking tot milieu. Hierbij wordt aangesloten op het project SPRONG.	p.m.
Project datakwaliteit veehouderijlocaties	Projectmatige aanpak rondom het verbeteren van datakwaliteit van agrarische locatiedossiers. Dit is een concretisering van project Alg 1. Verbetering van datakwaliteit bij agrarische locatiedossiers is nodig om actualisatietoetsen makkelijker en beter uit te voeren. Daarnaast moeten landelijke databases gevuld worden, dit vereist momenteel veel handwerk. Als laatste wordt verwacht dat de komende jaren nieuwe vormen van stikstofbeleid vanuit het Rijk worden ontwikkeld. Ongetwijfeld komen daar vragen naar voren over actuele data bij veehouderijen. Dit project helpt om die gegeven alvast in beeld te hebben.	p.m.
Groene BOA	In 2023 is er gestart met het project groene BOA. Hierin heeft de ODT gecontroleerd op illegale kap, afvaldumping, en illegale stook. De ODT vervult taken die de gemeente zelf niet op kan pakken wegens het ontbreken van capaciteit. Voor het komende jaar willen we hier een vervolg aan geven, waarbij het zwaartepunt komt te liggen op illegale en legale kap. Qua uren is het aantal projecturen wat naar beneden bijgesteld. Dit komt echter doordat een deel van de te besteden uren al zijn opgenomen in de producturen onder het programma toezicht en handhaving. In de praktijk zal het daadwerkelijke aantal uren ongeveer gelijk blijven.	65 uur
Ondermijning	Voor de aanpak van milieufraude wordt ingezet op vrij veld toezicht van niet vergunde of gemelde bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren. Momenteel is inzet van toezichthouders voor een belangrijk deel gekoppeld aan een daadwerkelijke aanvraag. Zodra iemand een milieuvergunning aanvraagt, of een melding indient wordt hier op toegezien. Dit is een logische stap omdat hiermee kan worden getoetst of de aanvrager doet wat er is afgesproken. Echter kan ook gesteld worden dat door deze aanpak druk wordt gezet op bedrijven en instellingen die het juiste proberen te doen, terwijl de bedrijven en instellingen die doelbewust geen melding indienen gevrijwaard blijven van toezicht en handhaving. Middels het vrije veld toezicht willen we dit beter balanceren.	60 uur

Label C	Controle van energielabel C voor kantoren is een wettelijke verplichting die momenteel geldt, en waar voor Borne een start mee is gemaakt in 2024. De afgelopen jaren zijn alle eigenaren van kantoren aangeschreven. Het komende jaar zal gebruikt worden voor controles van aangeleverde informatie, fysieke controles en opvolging hierop.	100 uur
Totaal benodigde capaciteit		**425 uur**

6. Ketenpartners

De OD Twente werkt samen met diverse relevante ketenpartners, zoals beschreven in het VTH-beleid Twente met nadere uitwerking. In aansluiting op de toekomstvisie 2030+ zal de OD Twente de komende jaren nadrukkelijker investeren in het versterken van een effectieve ketensamenwerking.

Deze inzet draagt bij aan een meer integrale benadering en een verdere versterking van het integraal denken binnen het VTHA-proces. Dit vertaalt zich in gezamenlijke, doelgerichte acties waarbij de inzet van capaciteit wordt afgestemd op de gezamenlijke opgaven. Daarnaast zal de informatie-uitwisseling tussen deze partners in het komende jaar verder worden geoptimaliseerd om de samenwerking en uitvoering te ondersteunen. Dit alles draagt bij aan een efficiëntere taakuitvoering en een versterkte gezamenlijke handhavingskracht binnen de regio.

Politie en Openbaar Ministerie (OM)
De OD Twente werkt structureel samen met de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Deze samenwerking komt onder meer tot uiting in gezamenlijke controles in de regio, als onderdeel van de zogenoemde multidisciplinaire integrale controles of 'MIA-acties'. Waar nodig vindt ook afstemming plaats over lopende trajecten en casussen.

Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC)
De OD Twente vervult een signalerende rol ten aanzien van mogelijke vormen van ondermijnende criminaliteit. Signalen die in dit kader worden opgevangen, worden gedeeld met het RIEC, een belangrijke ketenpartner op dit terrein. De OD Twente neemt actief deel aan lokale overleggen van gemeenten, waarbij het RIEC en andere partners betrokken zijn. Tijdens deze overleggen worden signalen besproken en worden, waar nodig, vervolgacties afgestemd. Door deze samenwerking wordt de informatiepositie van de betrokken partners versterkt en kunnen risico's effectiever worden aangepakt.

Ketentoezicht
Het ketentoezicht is door alle Omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel belegd bij de OD Rivierenland. Door bundeling van capaciteit kunnen betere analyses binnen specifieke ketens worden uitgevoerd. De samenwerking verloopt via het Operationeel Overleg Overijssel Gelderland (OOOG) en het Tactisch Overleg Overijssel Gelderland (TOOG). Vanuit het ketentoezicht lopen verschillende initiatieven. De bestaande ketenaanpak voor E-waste, dierlijke bijproducten en verontreinigde grond wordt doorgezet. Gerichte interventies worden inmiddels uitgevoerd bij bedrijven in de keten van metaalrecycling en co-vergisting. Ook levert team ketentoezicht expertise aan het project 'aanpak mestfraude' vanuit de NVWA en werkt mee aan het project 'aanpak synthetische drugs' vanuit het RIEC.

Omgevingsdienst Nederland (ODNL)
De OD Twente maakt onderdeel uit van Omgevingsdienst Nederland (ODNL), een vereniging van de 28 omgevingsdiensten in Nederland. ODNL richt zich op het versterken van de kwaliteit, uniformiteit en professionaliteit binnen het VTH-stelsel. Binnen dit samenwerkingsverband wordt zodoende op verschillende terreinen samengewerkt en relevante informatie gedeeld ter ondersteuning van het VTHA-proces. Hierbij kan gedacht worden aan het onderwerp ZZS.

Waterschappen
De noordoostelijke OD's en waterschappen hebben een structurele samenwerkingsovereenkomst. Hierbinnen worden jaarlijks projecten voorbereid en uitgevoerd op thema's die binnen beide organisaties spelen. De werkzaamheden zijn gecombineerd met reguliere werkzaamheden, waardoor de extra tijdsbesteding relatief beperkt blijft. Voor 2026 wordt de waterschappen in ieder geval betrokken bij de thema's en projecten rondom ZZS, het OBAS-safari, en de advisering bij complexe vraagstukken.

Veiligheidsregio Twente
Met de Veiligheidsregio Twente vindt frequent overleg plaats op meerdere niveaus. Bij VTHA-werkzaamheden met betrekking tot veiligheid wordt advies ingewonnen en waar nodig gezamenlijk opgetrokken.

7. Afwijkingen en risico's

De gezamenlijke basis voor de opzet van dit programma wordt gevormd door het uniforme VTH-beleid Twente, de vigerende risicoanalyse Twente en de productindeling van de PDC 2024 (Omgevingswet). Vanwege de autonomie van bestuursorganen bij uitvoering van VTHA-taken, is het tot op zekere hoogte mogelijk om van deze gezamenlijke basis gemotiveerd af te wijken. VTHA-taken kunnen lokaal intensiever of juist minder intensief worden uitgevoerd. In dat geval worden in het programma bestuurlijk prioriteiten gesteld. Bij een lager niveau van uitvoering worden de consequenties en risico's van de keuze duidelijk gemotiveerd.

Minder intensief uitvoeren van VTHA-taken

De rode draad in het uniforme VTH-beleid is dat de inschatting van risico's voor de leefomgeving doorslaggevend is voor de prioriteiten die wordt gesteld bij het stimuleren en/of afdwingen van naleefgedrag. Omdat we de beperkte capaciteit die we hebben niet op alles kunnen inzetten, geven we prioriteit aan de thema's en casussen waarin de risico's (kans x effect) het grootst zijn. Dit betekent dat niet alles getoetst en/of gecontroleerd wordt. Incidenten kunnen zich voordoen, mogelijk juist ook op de terreinen en onderdelen die minder prioriteit hebben gekregen.

Bij de voorbereiding van het programma is gebleken dat er binnen onze organisatie onvoldoende budget aanwezig is voor het volledig uitvoeren van het programma binnen de gezamenlijk vastgestelde kaders. Dit heeft tot gevolg dat op basis van een afweging van ons bestuur een keuze is gemaakt om de volgende taken minder intensief uit te voeren:

Toezicht. Het cluster toezicht haalt al tijden niet de gevraagde inzet op controles. Hierdoor is dit jaar het aantal controles naar beneden bijgesteld om beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke inzet, en de financiële middelen vrij te maken voor inzet op andere taakvelden. De bedoeling is wel om het toezicht naar de toekomst toe weer op te hogen zodat we blijven voldoen aan de richting die is geschetst in ons beleid.

Risico's OD Twente

De realisatie van het Twentebrede UVP 2026 kent een aantal risico's. Deze worden hieronder benoemd:

- **Arbeids- inhuurmarkt**
  De arbeids- en inhuurmarkt staat al jarenlang onder druk. Er bestaat een kans op onder uitputting.

Bijlage 1: Coördinatie en beleid primair proces

De afgelopen jaren zijn enkele directe werkzaamheden ten onrechte aangemerkt als projecturen. Als onderdeel van de herinrichting van projecturen, zijn deze uren verhuisd naar een separate urenpost (zie onderstaande tabel). Onderstaande functies hebben betrekking op directe coördinatie, beleid en afstemming, die niet vallen onder de PDC Omgevingswet, noch zijn aan te wijzen als projecten met een begin- en eindpunt. Het zijn doorlopende werkzaamheden, die onmisbaar zijn voor het functioneren van de OD Twente.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de inzet op onderstaande werkzaamheden wettelijk verplichte taken zijn, of keuzes die in het bedrijfsplan zijn gemaakt (bijvoorbeeld accountmanagent en coördinatoren). Ook de jaarlijkse beleidscyclus van planning, rapportage en verantwoording valt hieronder. Deze werkzaamheden leiden niet tot een uitbreiding van formatie of kosten. Bij de start van de OD Twente is voor onderstaande functies formatie in de begroting opgenomen. Op verzoek van de deelnemers en ten behoeve van transparantie, zijn deze functies nu apart inzichtelijk gemaakt.

Nr	Functie	Samenvatting	Capaciteit
1	**Strategisch beleidsadviseur**	De OD Twente heeft opnieuw invulling gegeven aan de functie strategisch beleidsadviseur. De OD Twente wil meer aandacht geven aan de strategische bovenkant van de beleidscyclus. Hierbij neemt de strategisch beleidsadviseur inhoudelijk deel aan de Kerngroep VTH en levert hierbij een actieve bijdrage aan verschillende werkzaamheden, waaronder de actualisatie van VTH-beleid en het nader uitwerken van de bijbehorende beleidsdoelen. Daarnaast wordt komend jaar gewerkt aan een strategische samenwerkingsagenda.	1.360 uur (1 Fte)
2	**Accountmanager**	De twee accountmanagers van de OD Twente dragen bij aan het relatiebeheer met alle relevante (keten)partners. Het afgelopen jaar is accountmanagement doorontwikkeld, waarbij rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn aangescherpt en geactualiseerd. Het versterken van ketensamenwerking krijgt komend jaar extra aandacht. Accountmanagement zal komend jaar een grotere rol krijgen in het jaarlijks opstellen van alle relevante beleidsstukken aan de onderkant van de beleidscyclus (UVP, monitoringsrapportages en Jaarverslag).	2.720 uur (2 Fte)
3	**Coördinator / planner**	Team toezicht kent sinds de start van de OD Twente twee coördinatoren. De eerste betreft de planner van de verschillende soorten controles per bevoegd gezag. De andere coördinator houdt zich voornamelijk bezig met het afstemmen van meer complexe en projectmatige werkzaamheden vanuit Team Toezicht.	2.720 uur (2 Fte)
4	**Beleidsadviseur bodem**	De bodembeleidsadviseur van de OD Twente is voorzitter van het Kennisplatform Bodem Twente en lid van de werkgroep Strategie en Beleid van Onder Twente. Werkzaamheden zijn onder meer het initiëren en uitvoeren van relevante projecten onder de vlag van dit platform en deze werkgroep. Daarnaast wordt deelgenomen aan diverse landelijke en provinciale gremia om vanuit Twente mee te praten over beleidsontwikkeling en actuele ontwikkelingen.	1.360 uur (1 Fte)
5	**Archief**	De OD Twente heeft twee medewerkers in dienst voor	2.720 uur

		recordmanagement en gegevensbeheer. De recordmanager is belast met het beheer en de bewaking van de kwaliteit van de digitale dossiers. De kwaliteits- en gegevensmedewerker is het interne aanspreekpunt bij kwaliteitsvraagstukken rondom het vastleggen van informatie bij de primaire processen. Beiden nemen actief deel aan verschillende overleggen, zoals de werkgroep voor het verbeteren van de zaaktypecatalogus voor de Omgevingswet.	(2 Fte)
6	**Databeheer**	De OD Twente heeft één senior medewerker datakwaliteit in dienst. Deze medewerker voert beheersmatige werkzaamheden uit met betrekking tot digitale gegevens en informatie. Daarnaast worden procesverbeteringen en datacorrecties geïnitieerd en doorgevoerd. Tenslotte is deze medewerker verantwoordelijk voor het opstellen van verschillende data-analyses.	1.360 uur (1 Fte)
Totaal benodigde capaciteit Twente			**12.240 uur**
Totaal benodigde capaciteit Borne (verdeelsleutel % inbreng)			**361 uur**

Bijlage 2: Werkvoorraad Wabo

Hieronder wordt de resterende werkvoorraad vanuit de PDC Wabo weergegeven, die de komende jaren moet worden weggewerkt. Deze werkvoorraad bestaat voornamelijk uit langlopende aanvragen die weinig zicht hebben op afronding vanwege de stikstofproblematiek.

Gezien de omvang van de werkvoorraad, is vorig jaar een urenreserve opgenomen voor deze werkvoorraad. Omdat deze werkvoorraad flink is afgenomen en voornamelijk nog bestaat uit stikstofgerelateerde procedures, neemt de OD Twente niet langer een urenreserve hiervoor op. Indien komend jaar bewegingen rondom stikstof plaatsvinden die het afhandelen van deze werkvoorraad mogelijk maakt, dan zal dit in eerste instantie gedekt worden uit de bestemmingsreserve die hiervoor gevormd is bij de Jaarrekening 2024.

Code	Product	Aantal
A1.01	**Vooroverleg**	-
A1.02	**Melding activiteiten (besluit)**	-
A1.03	**Omgevingsvergunning regulier**	1
A1.04	**Omgevingsvergunning uitgebreid**	1
A1.06	**(Gedeeltelijk) intrekken omgevingsvergunning**	-
A1.08	**(Vormvrije) MER beoordeling**	3
A1.09	**Maatwerkvoorschriften**	-
A1.10	**Bodem melding**	-
A1.10.01	Melding BBK	-
A1.10.02	Overige melding bodem	-
A1.11	**Bodembeschikking**	-
A1.11.01	Beschikking Ernst & Spoed	-
A1.13	**Milieuadvies omgevingsvergunning**	1
Totaal		**6**